

Veranderingen in de Sovjetunie en Duitsland – Het einde van de Koude Oorlog

Na de Tweede Wereldoorlog was de Sovjetunie veertig jaar de baas in het Oostblok. Het communisme was de politieke stroming die alles bepaalde. De economie werd geregeld via de planeconomie. Er was geen vrijheid voor de mensen. Protesten werden hardhandig de kop in gedrukt en als er hevig werd geprotesteerd stuurde 'Moskou' het leger. Dat gebeurde bij protesten in Oost-Duitsland (1953), Hongarije (1956), Tjechoslowakische (1968). De landen van het Oostblok werkten op militair vlak samen in het Warschaupact. Dat wilde sterk staan tegenover het Westen (de NAVO). Maar de wapenwedloop was duur en leverde veel financiële tekorten op.

Grote veranderingen

In 1985 wilde de Russische president Michael Gorbatsjov de economie veranderen en het communisme verbeteren. Deze veranderingen heten in het Russisch Perestrojka, ze hielden in dat

- er kleine privébedrijven mochten komen
- de prijzen niet meer door de regering bepaald werden maar door vraag en aanbod
- de bedrijven moesten zich nog wel aan de vijfjarenplannen houden (de planeconomie werd dus niet helemaal afgeschaft)
- er meer vrijheid van meningsuiting kon komen voor mensen en media = Glasnost = openheid
- meer democratie kwam: de grondwet werd veranderd, er waren meerdere politieke partijen toegestaan en er kwamen voortaan verkiezingen
- er een einde kwam aan de wapenwedloop; Gorbatsjov wilde ontwapening. Er werden veel kernwapens vernietigd.
- de Sovjetunie geen vijand meer wilde zijn van Amerika. De Koude oorlog was hier mee afgelopen (1989).

Vrije verkiezingen

De andere landen en volken in het Oostblok wilde ook vrije verkiezingen. Dat gebeurde ook en er kwamen nieuwe landen; zelfs delen van de Sovjetunie werden zelfstandig. In 1991 vonden de eerste verkiezingen plaats. Dat was in de Sovjetunie nooit eerder gebeurd. De eerste gekozen president werd Boris Jeltsin.

Het einde van de Berlijnse muur

De ideeën van Gorbatsjov zorgden ook voor veranderingen in de DDR. Ook de Oost-Duitse bevolking wilde meer vrijheid. Maar de regering van Erich Honecker wilde dat niets van weten. In de Oost-Duitse steden vonden grote demonstraties plaats voor vrije verkiezingen. Veel inwoners van Oost-Duitsland konden in mei 1989 al via Hongarije naar het westen omdat Hongarije de grens naar Oostenrijk had geopend. Het ijzeren gordijn functioneerde niet meer. Gorbatsjov wilde de Oost-Duitse regering niet langer helpen. Op 9 november 1989 besloot de Oost-Duitse regering de grenzen naar het westen ook maar te openen. Diezelfde avond begonnen de inwoners van Berlijn met het slopen van de muur.

De Duitse eenwording

Duizenden Oost-Duitsers gingen naar het westen en zagen de welvaart, de luxe en de vrijheid. Ze wilden natuurlijk allemaal naar het westen. Het einde van de DDR was gekomen. Samen met de vroegere geallieerden (VS, Sovjetunie, Groot-Brittannië en Frankrijk) maakt de West-Duitse regering van Helmut Kohl een plan om de twee Duitslanden weer samen te voegen. In oktober 1990 werden de DDR en de Bondsrepubliek weer één land.

Een nieuw machtevenwicht

Door de veranderingen in de Sovjetunie en de Oostbloklanden veranderde in Europa het machtevenwicht. Er was niet langer een strijd tussen oost en west, tussen communisme en kapitalisme. Overal had nu de vrijemarkteconomie zijn intrede gedaan. Toch kwam er niet meteen overal welvaart. Daarvoor was de achterstand in de vroegere Oostbloklanden te groot.

Het nieuwe Duitsland

De vroegere DDR hoorde nu bij de Bondsrepubliek Duitsland. Die bestaat uit 16 zelfstandige deelstaten en een parlement dat in Berlijn vergadert. De regering van Duitsland staat onder leiding van de Bondskanselier. De regering regelt de buitenlandse politiek, de financiën en beslist over spoorwegen, luchtvaart, industrie en landbouw. Voor het overige hebben de deelstaten veel zelfstandigheid. Eenzelfde systeem wordt toegepast in de Verenigde Staten van Amerika.

De regering van Duitsland probeert het verschil tussen de West-Duitsers en de Oost-Duitsers (de 'Ossies') zoveel mogelijk weg te werken. Duitsland is natuurlijk lid van de Europese Unie maar ook van de Verenigde Naties en de NAVO.

De NAVO is nu niet meer bedoeld om de communisten te bestrijden maar probeert veel meer te helpen als er ergens in de wereld problemen zijn (bv. Joegoslavië, Afghanistan)